

**Bruggenbouwers:
Russische neerlandistiek en Nederlandse russistiek in historisch perspectief**

NWO Science Diplomacy Fund project

In het kader van dit project worden er twee congressen georganiseerd: in juni 2021 en in oktober 2021.

Tijdens de congressen zullen de deelnemers een aantal casussen van 1300 tot heden presenteren die afkomstig zijn uit de niet-geinstitutionaliseerde en geïnstitutionaliseerde neerlandistiek in Rusland en russistiek in Nederland. De nadruk ligt daarbij op de twintigste eeuw, toen zowel de Russische neerlandistiek als de Nederlandse russistiek/slavistiek werden opgericht. Behalve institutionele geschiedenis en de studie van het oeuvre van bekende neerlandici en slavisten, wordt er aandacht besteed aan lexicografie en aan literair vertalen. Voor beide colloquia, met lezingen voor een breed publiek, worden de academici uit beide landen uitgenodigd.

Gezien de corona-beperkingen die nog steeds geldig zullen zijn, worden de congressen in een hybride vorm georganiseerd.

Op de twee locaties zullen de sprekers en gasten fysiek aanwezig zijn, de bijdragen van de sprekers en de discussies achteraf worden live uitgezonden. De Russische sprekers die niet kunnen reizen zijn zullen hun bijdrage online kunnen leveren, vanuit één locatie uit Sint-Petersburg (Residentie van Nederlandse Consul in Sint-Petersburg).

**Congres Bruggenbouwers deel I
Amsterdam, UvA (tbc)
Zaterdag 5 juni**

10.00 Onthaal

10.15 Opening

10.30-12.30

Studentenconferentie

vier deelnemende studenten (twee Russische, twee Nederlandse)

(oud-) studenten slavistiek van de Universiteiten Leiden en Amsterdam en oud-stagiaires van het NIP worden uitgenodigd

Bijlage:

Beschrijving van het project

In het kader van dit NWO project worden er twee congressen georganiseerd: één in Nederland (op de UvA, Amsterdam) en één in Rusland (op het NIP, Sint-Petersburg) over de geschiedenis van *neerlandistiek* en slavistiek, met name *russistiek*. De twee congressen en de daaruit voortvloeiende publicatie(s) willen de zichtbaarheid van de *neerlandistiek* en *russistiek* vergroten en deze disciplines bekender maken bij aankomende studenten, bij universiteiten, in beleidskringen en bij het bredere publiek van geïnteresseerden.

Allereerst wordt er een scheiding gemaakt tussen de niet-geïstitutionaliseerde en geïstitutionaliseerde, academische *neerlandistiek* en *russistiek*. De scheiding is, afhankelijk van de tijd, niet altijd duidelijk en de wisselwerking tussen beide is vrij sterk. Die wisselwerking geldt ook voor die tussen de *neerlandistiek/russistiek* enerzijds en cultuur in brede zin en diplomatie anderzijds. Dat blijkt niet alleen uit de werkzaamheden van Peter de Grote, maar ook uit de eeuwen daarvoor, toen de diplomatie nauw betrokken was bij het in goede banen leiden van de handelsbetrekkingen. Ook veel later was diplomatie onmisbaar bij de culturele uitwisseling en bij de transfer van cultuur in brede zin tussen Nederland en Rusland/ de Sovjet-Unie.

In het eerste onderdeel, over de niet-geïstitutionaliseerde *neerlandistiek* en *russistiek*, presenteren academici hun onderzoek naar de eerste Nederlands-Russische en Russisch-Nederlandse woordenboeken, vertalingen van zakelijke, publieke en wetenschappelijke teksten in het kader van handelscontacten en diplomatieke contacten in de periode van de 13de tot de 21ste eeuw.

Bij dit niet-geïstitutionaliseerde aspect gaat bijzondere aandacht naar de rol van literaire vertalers van het Nederlands naar het Russisch en omgekeerd. Vanaf de negentiende eeuw waren zij namelijk de wegbereiders van de belangstelling voor de Nederlandse, resp. Russische literatuur in onze landen. Het onderzoek naar de vertaling en – meer algemeen – de receptie van deze literaturen in resp. Rusland en Nederland is tot nog toe relatief beperkt gebleven.

Tevens zal er aandacht worden besteed aan ooggetuigen van het eerste uur, onder wie docenten en hoogleraren die ten tijde van de Sovjet-Unie de *neerlandistiek* in Moskou en Sint-Petersburg hebben opgebouwd, in Nederland werkzaam waren of als diplomaat in Rusland werkzaam zijn geweest.

Het tweede onderdeel is de geïstitutionaliseerde *russistiek* in Nederland en *neerlandistiek* in Rusland/de Sovjet-Unie. Naar de geschiedenis van beide disciplines in de genoemde landen is tot dusver slechts sporadisch onderzoek gedaan. Hierbij luidt de vraag of de *neerlandistiek* in Rusland onder de invloed van de paradigmatische en ideologische voorwaarden aldaar en met het oog op de beroepsperspectieven een eigen profiel ontwikkelde, verschillend van dat in de *neerlandistiek* in het Nederlandstalige gebied. Hetzelfde geldt ook voor de *russistiek*, en voor beide studies is de analyse van de volgende aspecten van belang: *institutionele geschiedenis*: ontstaan, structuur en organisatie van de Russische *neerlandistiek* en van de Nederlandse *russistiek* in het kader van de slavistiek; *onderwijscurricula* en onderzoek aan de hand van studiegidsen; *'habitus' van docenten en hoogleraren*; en *publieke representatie*, de activiteiten van docenten buiten de universiteit, waarbij zij in de hoedanigheid van *Kulturträger* hun vak voor een breed publiek presenteren (als vertaler, door middel van lezingen, opiniestukken in media).